

МАТКОВА КРОВОТЕЧА У КОРОВИ (КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК)

Шинкаренко Р. В., здобувач вищої освіти ОП «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **Склярів П. М.**, д. вет. н., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Актуальність напрямку досліджень. Маткові кровотечі (або метрорагії) можуть бути післяродовими, естральними та постестральними [1, 2]. Спостерігаються і у вагітних тварин внаслідок розриву кровоносних судин хоріону або слизової оболонки матки, чи водночас тих та інших, перед родами [3]. Кровотечу з матки також спричиняють травмування родових шляхів [4]. Petropavlovskii [5] припускає, що метрорагії пов'язані з аномально низьким рівнем в сироватці крові бікарбонату і хлоридів, а Gluhovschi et al. [6] – з гіпокальціємією, що призводить до гормонального дисбалансу (надлишок естрогенів над прогестероном), достатнього для виникнення кровотеч.

Частіше реєструють у корів, кобил та кіз, рідше – в інших тварин.

Постановка діагнозу за маткової кровотечі не викликає труднощів. Однак при цьому слід виключити кровотечу з інших ділянок статевих органів, особливо з піхви. При цьому здійснюють вагіноскопію і встановлюють, звідки виділяється кров. Попередньо з піхви видаляють згустки крові, потім слизову оболонку піхви і вагінальної частини шийки матки протирають стерильним тампоном і стежать, звідки йде виділення крові. Маткові кровотечі супроводжуються виділенням крові з каналу шийки матки, а за піхвових можна виявити рани на слизовій оболонці піхви або гирла шийки матки, попередньо протерши порожнину піхви стерильним тампоном. Для маткової кровотечі характерним є наявність у піхві згустку крові, якого ніколи не буває при вагінальній кровотечі.

Головною метою лікування є зупинка маткової кровотечі. Тварині надають повний спокій, накладають холод на попереk, підшкірно або внутрішньом'язово застосовують окситоцин у дозі 30-60 ОД. Одночасно вводять внутрішньовенно 10%-ний розчин кальцію хлориду в дозі 200-300 мл, ізотонічний розчин натрію хлориду в дозі 3-5 л, 1%-ний водний розчин іхтіолу по 0,25-0,75 мл на 1 кг маси тварини (в середньому по 100-150 мл). Показані внутрішньом'язові або внутрішньовенні ін'єкції вітаміну С по 2 г щодня протягом 5-6 діб. За великих кровотеч здійснюють переливання крові.

Якщо встановлено кровотечу з судин каналу шийки матки, то в її гирлі вкладають ватно-марлевий тампон, змочений 3%-ним розчином перекису водню або розчином фурациліну. При великих втратах крові і слабкості серцевої діяльності внутрішньовенно вводять глюкозу на ізотонічному розчині 40:1000.

Запобігти естральній та постестральній кровотечі можна використанням препаратів гонадотропін-релізінг гормону [7], глюконату кальцію та прогестерону [6].

Мета роботи – дослідження клінічного випадку маткової кровотечі у корови.

Методика. Об'єктом дослідження була корова № 495833 червоної степової породи, що належить фермерському господарству «Вільне-2002» Новомосковського району Дніпропетровської області.

При проведенні досліджень використовували загальноклінічні і акушерські методи дослідження.

За даними анамнезу виявлено, що утримання тварини стійлове. При останніх родах спостерігалася неправильне положення плода в матці. Зі слів персоналу корова стала млявою, апетит знизився, зменшилася кількість жуйок. Спрага підвищена. Зі статевої щілини спостерігалися непостійні витікання з невеликою кількістю домішок крові. Лікування не проводилося.

Запропонований план лікування передбачав надання тварині спокою, зупинку кровотечі, запобігання виникнення запального процесу і застосування загальностимулюючих засобів.

Основні результати та їх інтерпретація. На підставі анамнестичних даних було поставлено попередній діагноз – «розрив шийки матки». Однак при проведенні більш детального дослідження встановлено, що тварина знаходиться у природному стоячому положенні, з дещо вигнутою спиною. Загальний стан задовільний, але тварина стурбована. Відзначали гіперемію і набряклість зовнішніх статевих органів, а при огляді та пальпації виявляли незначну болючість. За вагінального дослідження у піхві виявляли згустки крові і джерело кровотечі – рана шийки матки в її гирлі. Це дало підставу поставити заключний діагноз – «маткова кровотеча».

За розробленим планом лікування корові створили умови цілковитого спокою. Тварину ставили її так, щоб задня частина тулуба була вище передньої. На попереку клали холодні компреси.

Для зупинки кровотечі використовували адреналін (1:1000), підшкірно, у дозі 5 мл, 3 дні поспіль.

Тромбін, як гемостатичний засіб, застосовували у перші 2 дні, місцево, після розчинення в ізотонічному розчині натрію хлориду і просочення губки шляхом прикладання до рани.

Кальцію хлорид (10 %-ний розчин), в якості гемостатику, вводили внутрішньовенно, у дозі 150 мл, 3 дні поспіль.

З метою профілактики метриту виконували підсакральну блокаду з розрахунку 1 мл 0,5%-ного розчину новокаїну на 2 кг живої маси.

Для корекції та нормалізації обмінних процесів у тварин призначили комплексний полівітамінний препарат тривіт – внутрішньом'язово, по 5 мл, 1 раз на добу, протягом тижня.

Висновок. Отже, тварина поступила на курацію з попереднім діагнозом – «розрив шийки матки». Однак виникла необхідність додаткового проведення акушерського (вагінального) дослідження, завдяки чому було виявлено джерело кровотечі – рану шийки матки. Це дало підставу поставити заключний діагноз – «маткова кровотеча».

Виходячи з цього, було розроблено план лікування, основним з пунктів якого стояла зупинка кровотечі. З цією метою застосовували холод (компреси) в області попереку, адреналін, тромбін та кальцію хлорид – в якості гемостатичних засобів, тривіт – як загальностимулюючий засіб для корекції та нормалізації обмінних процесів, а підсакральну блокаду – для профілактики метриту.

Загалом курс лікування тривав 6 діб. Але, як превентивні заходи було запропоновано щоденний активний моціон для тварини і балансування раціону за білками, жирами, вуглеводами.

Бібліографічний список:

1. Кошовий, В. П. (2004). Акушерсько-гінекологічна патологія у корів. *Харків: Золоті сторінки*.
2. Шарапа, Г. С., & Бойко, О. В. (2019). Проблеми статевої циклічності та запліднення телиць і корів. *Розведення і генетика тварин*, (57), 192-198.
3. MacGillivray, A. E. (1881). Ante-Partum Hæmorrhage – Placenta Prævia – in the Mare and Cow. *The Veterinary Journal and Annals of Comparative Pathology*, 12(3), 177-179.
4. Краєвський, А. Й., Середжимова, А. Г., & Краєвський, А. И. (2018). Перебіг родів і післяродового періоду у корів на фоні травмування родових шляхів. *Вісник Сумського національного аграрного університету*, 1(43), 162-165.
5. Petropavlovskii, V. V. (1970). Aetiology and pathogenesis of bleeding after oestrus in cows. *Aetiology and pathogenesis of bleeding after oestrus in cows*, (11), 100-102.
6. Gluhovschi, N., Renner, G., Bedrosian, E., Radu, P., & Nafornita, M. (1974). Oestrous and post-oestrous genital tract haemorrhage in cows. *Revista de Cresterea Animalelor*, (11), 74-83.

7. Marinkov, T., & Vasilev, G. (1986). Experiments to increase the conception rate in cows with disordered ovulation and spontaneous estrus. *Veterinarno-meditsinski Nauki*, 23(5), 72-78.